

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy óra — — — 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hír-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 8. szám.

Csütörtök, január 11.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

Galac végórái.

Az entente átadta válaszáat Wilsonnak

Galac ostroma. — A bolgár vezérkar jelentése. — Az orosz sereg visszavonulása.

Trepov bukása. — Angliában is kormányválság készül. — Görögország elfogadta az entente ultimátumát. — A képviselőház ülése

Az entente átadta válaszáat Wilsonnak.

Budapest, jan. 11. Rotterdamból sürgönyzik:

Mint Marcell Hutin az Echo-ban írja, az entente Wilsonnak átadandó válaszigyzékének tartalma rendkívül szenzációs lesz.

Budapest, jan. 11. Rotterdamból sürgönyzik: Párisból jelentik:

Briand miniszterelnök átadta az amerikai nagykövetnek az entente-hatalmak válaszáat Wilson jegyzékére.

A jegyzék terjedelmes írásmű és valamivel tájékoztatóbb mint a központi hatalmak jegyzékére adott felelet, de nem olyan szenzációs, mint egyes politikai körök hiszik.

A válasz szövegét pénteken hozzák nyilvánosságra.

Egyidejűleg egy másik jegyzéket is átadtak az amerikai nagykövetnek, amelyben a belga kormány háláját fejezi ki Wilsonnak Belgium lakossága javára tett nemeslelkű szolgálataitért.

Galac végórái.

Budapest, jan. 11. Berlinből sürgönyzik:

Az Odeszkij Listok Reniből kelteztett jelentése szerint Galac úgy a dobrudzsai oldal felől, mint délről, 60 óra óta szakadatlanul nehéz tűzvérségi tüzelés alatt áll. A város több helyen tűzvérsz dühöng. A villamos összeköttetés megszakadt. Remélik, hogy Galac vára legalább annyiban fog feladatának megfelelni, hogy a már teljesen előkészített orosz ellenoffenzívának erős oldalvédjéül szolgál. A nagy terjedelműeknek ígérkező ellenintézkedéseket Bruszszilov tábornok a román főhadiszállásról személyesen irányítja. A román hadjárat most már döntő stádiumba jutott, mert nemcsak a román terület egy részének fedezéséről van már szó, hanem Oroszország a Szereth mentén saját értékes területeit is védi. A Szereth mentén kiépített hatalmas védelmi állás elfoglalásával az ellenség majdnem akadálytalanul vonulhatna Besszarábiába.

Galac védelmét S a c h a r o w tábornok vezeti. A városban sok tűzvérség és munició van, ami módot nyújt az ellenségnek a Dunán való átkelését megakadályozni.

Budapest, jan. 11. Berlinből

sürgönyzik: Az orosz határról jelenti a National-Zeitung: Az Odeszkij Listok írja:

Reni és Galac között megszünt minden összeköttetés. A Galacból menekülők hírül hozták, hogy az ellenséges ágyuzás a galac—birladi vasutvonalat több helyen elpusztította. Angol és orosz utász csapatok lázas sietséggel dolgoznak a vasuti sinek helyreállításán.

Galacban még mindig tömérdek gabona és más élelmi készlet van felhalmozva a kikötői raktárakban, amelyek most ellenséges tüzelés alatt állanak. Rengeteg gabonanemű van, amit Brailából szállítottak s nem tudni, hogy az orosz hadvezetőség mennyi gabonát volt képes eddig innen elszállítani.

A galac—reni—benderi vasutvonalon már négy napja megszünt minden vasuti szállítás. Galacból semmit sem lehetett elvinni. Még ötödikén Galacban töméntelen zsiradék és olaj volt.

Galaci menekülők beszélik, hogy az orosz hadvezetőség már elmenekülésükkor elrendelte a galaci nagy faraktárak, famegmunkáló telepek, négy gyeritya- és szappangyár s tizenkét fűrésztelep felrobbantását.

Galac környékén a Dunán vékony jégréteg képződött s az oroszok félnek, hogy ha megáll a jég, az ellenség átkelhet az északi partra.

Az orosz sereg visszavonulása.

Budapest, jan. 11. Bernből sürgönyzik:

Bár Focsani elestére a francia sajtó már napok óta előkészítette a közvéleményt, az esemény bekövetkezte mégis lehangoltságot keltett.

A francia lapok beismerik, hogy a központiak győzelmes csatáinak nyomása változatlanul tart és a Szereth-vonalat, valamint az oroszok visszavonulását végső veszedelem fenyegeti.

A Temps kérde, vajjon a visszavonuló orosz seregnek sikerül-e legalább a Pruthnál megvetni a lábát?

A bolgár vezérkar jelentése.

Budapest, jan. 11. Szófiából sürgönyzik: A bolgár vezérkar jelenti e hó 10-ikén:

Macedóniában a Seres-síkságon járőreink több helyütt benyomultak az ellenség állásaiba és sikeres vállalkozásuk után foglyokkal és egy gépfegyverrel tértek vissza.

Román arevonal:

Nincs jelentősebb esemény.

A német kancellár a főhadiszálláson.

Budapest, jan. 11. Berlinből sürgönyzik:

Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár a német nagyfőhadiszállásra utazott.

A görög kormány elfogadta entente ultimátumát.

Budapest, jan. 11. Athénből jelenti a Reuter-ügynökség:

Az entente ultimátumának átadása után nagy sietséggel összehívták a koronatanácsot s ugyanakkor minisztertanácsot is tartottak.

Budapest, jan. 11. Athénből jelenti a Reuter-ügynökség e hó 10-ikén délután 4 óra 30 perckor:

A görög kormány délután átadta válaszáat az entente-nak. **Görögország az entente ultimátumát elfogadta.**

Trepov orosz miniszterelnök bukása.

Budapest, jan. 11. Szentpétervárról sürgönyzik: A Szentpétervári Távirati ügynökség jelenti:

Trepov miniszterelnököt és közlekedési minisztert, valamint Ignatiev oktatásügyi minisztert nyugalmába helyezték. Galiczyn herceg szenátort, a birodalmi tanács tagját miniszterelnökké nevezték ki. Kulesicskj szenátort az oktatásügyi miniszterium vezetésével bízták meg. Nerotov a külügyminiszter helyettesét a birodalmi tanács tagjává nevezték ki.

Budapest, jan. 11. Stockholmból sürgönyzik:

Trepov bukásának közvetlen okául Szentpétervárott Propotov kinevezését tartják, aminek viszont Rasputin meggyilkolása volt az oka. A változás egyébként a megszokott udvari mesterkedések és aknamunka eredménye és az orosz külpolitika terén nyomtalanul fog eltűnni.

Angliában megint kormányválság készül.

Budapest, jan. 11. Berlinből sürgönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint Lloyd George állása megrendült. Az angol politikai élet számos vezető tényezője és frakciója nem helyesli azt a magatartást, amit az angol miniszterelnök az entente-nak Wilson akciójára diktált. Nem lehetetlen, hogy Angliában a közeljövőben ismét kormányválság lesz.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 11. A képviselőház ma délelőtt Szász Károly alelnök elnöklésével formális ülést tartott.

Az ülésen Tisza István gróf miniszterelnök betérjlesztette Ferenc József király emlékének megörökítéséről szóló törvényjavaslatot, továbbá a trónváltással kapcsolatos törvényjavaslatokat, nevezetesen a király trónralépéséről, a hitlevélről és becikkelyezéséről és a koronázási ajándékokról szóló törvényjavaslatokat.

Az összes javaslatokat kiadták a bizottságoknak tárgyalás és jelentéstétel végett.

Rakovszky István indítványt jegyzett be a választói jognak a harctéren levő honpolgárok érdekében leendő kiterjesztése tárgyában.

A Ház legközelebbi ülése január 10-ikén lesz.

A tengeri csirátlanítása.

— A kormány rendelete. —

Nagybecskerek, jan. 11.

A kormány tudvalevőleg elrendelte, hogy a magyarországi hengerek malmoknak nem szabad tengerit darálni vagy őrölni, csak úgy, hogy abból a csirát előzőleg különválasztják.

A rendelet célja.

Magyarország a világ kukoricatermelő államai között a harmadik helyen áll s átlag évi 40 millió métermázsza tengerit termel. Ezen roppant tömeg tengerit eddig szemes, dara, vagy liszt alakjában használtuk fel. A gazdáknak régi panasza azonban, hogy a tengeri és az abból készült őrlemények nem tarthatók el úgy, mint más gabonaneműek, mert hamar megkeserednek, megavasodnak és megdohosodnak. Ezért aztán a tengeriből rendszeresen csak annyit szoktak feldolgozni, amennyi néhány napra elegendő. Dacára ennek azonban már sok gazdának romlott meg a kukoricadaraja vagy lisztje, amit aztán ki kellett dobni.

A kormány célja elsősorban az volt, hogy a világháborúban minden szem terményt eltarthatóvá tegyen és a kötelező csirátlanítás által a kukoricából elvonja azt a lisztes részekkel kevert állapotban káros olajos részt, mely a kukoricadarát annyiszor selejtessé és általában raktározhatatlanná tette. Második célja az volt, hogy ezt a hasznavehetetlen és ártalmas, de különválasztva hasznos anyagot hasznavehetővé tegye, úgy hogy a kukoricacsirából olajat sajtolat és ezzel a háború folytán előállott nagy zsiradékhiányon segít, amivel a mesterséges ételzsir-, szappan-, fűrisz-, ipariolaj- és gliceringyártáshoz nyersanyagot szerez. Képzelnék csak el, hogy tengeritemésünknek csak felét, 20 millió mázsát csirátlanítunk, ebből már több mint 300 ezer métermázsza olajat nyertünk. Mennyi zsir, gyeritya, glicerin, festék és egyéb, ami most majdnem teljesen hiányzik, készülhet ebből, vagyis oly anyagból, mely eddig ugyszólván kárba veszett. Legfontosabb célja azonban az volt, hogy a robbanószer (dinamit)-gyártáshoz szükséges glicerin előteremtése s ezzel ádáz ellen-ségeink leverését elősegítse. Ellenségeink, kik már papíron is kiszámították, hogy a zsirhiány miatt mikor fog robbanószergyártásunk megbénulni, keserű meglepetéssel fogják látni, hogy egy uj, hatalmas fegyver áll velük szemben, — a magyar kukorica. Minden becsületes magyar embernek a hazával szemben való első kötelessége tehát, hogy a kormány e nagyszerű műveletét támogassa és tengerijét, azt is, amit saját használatában felelet, — csirátlaníttassa.

De nemcsak hazafias kötelesség ez, hanem az okos gazdának saját anyagi érdekeivel szemben való kötelessége is.

Milyen anyagi előnyt biztosít a gazdának a csirátlanítás?

1. A malom köteles a tengerit ezentul ingyen darálni vagy őrölni, tehát az őrési díj mai 3 korona 50 filléres árát a gazda megtakarítja, vagy aki otthon daráltatott, az megkíméli daralógépét a kopástól.

2. A malom nem vehet vámot, illetve elveszi ugyan a tengeri körülbelül 10 százalékat kitévő romlandó részét, de azt a tengeri legmagasabb napi árban súly szerint megfizetni köteles.

3. A malom köteles az ingyen őrésen kívül még 3.—, azaz három korona térítést fizetni a gazdának minden egyes métermázsza megdarált tengeri után.

4. A csirájától megfosztott tengeri lisztje vagy daraja nem keseredik meg többé és ép úgy eltartható, mint akár a buza vagy más gabonaőrlemény, tehát a tengeri értékesebbé válik, lisztjét ép úgy el lehet adni és szállítani, mint más lisztet.

Összegezhetjük tehát, hogy a tengeri értékemelkedésén és tartóssá tételén kívül a gazda kap:

ingyen őrést . . . 3.50 K értékben
térítés fejében . . . 3.— K-t

Összesen tehát . . . 6.50 K-val

ér el magasabb jövedelmet mázsánként, ha csirátlaníttat, mintha szemes tengerit ad el vagy használ fel.

Helyes-e a takarmányozás szempontjából csirátlanítani?

A gazdák, de különösen sertéshizlalóinkat az érdeklő elsősorban, vajjon nem veszít-e a csirájától és olajtartalmának egy részéből megfosztott tengeri hizlalási értékéből.

A legelső magyar és külföldi szaktekintélyek ugyszintén az okszerű sertéshizlalók

már régen rájöttek arra, hogy a kukorica egy-magában etetve korántsem olyan kitűnő hizlaló takarmány, mint ahogy azt kényelmes és praktikus ujtásoktól elzárkozó gazdáink hiszik. Így például a hazai takarmányozásban legtekintélyesebb tanára, Cselkó szerint az olajban gazdag takarmányok, mint pl. a kukorica lágy zsirt és szalonnát adnak, míg ellenben valamennyi zsirszegény takarmány kemény zsirt és szalonnát eredményez. Tudjuk, hogy legjobb szalonnája az árpával, tehát zsirszegény takarmánnyal hizlalt sertésnek van és ezért van, hogy a legtöbb sertéshizlaló nemcsak tengerit, hanem árpát is etet. Miéri? Mert tudjuk, hogy nem csupán a zsirtartalom az, melytől az állat zsirja képződik, hanem a takarmány keményítő- és fehérjetermése. A kukorica olajtartalmának csak 20 %-át tudja az állat megemészteni, míg 80 % az ürülékkel eltávozik és ez a 20 % is lággyá és vizezőssé teszi a szalonnát; nem is szólva arról, hogy megemészése oly nagy munkát ró az állat belső szervére, hogy azt a hasznos és zsirképző anyagok felszívódása is megsínyli. Cselkó szerint a lágy zsir és szalonna üvegesnek tetszik s miután a hus is zsir szövi át, úgy tűnik, mintha a hus vizenyős volna. Legvizenyösebbnek tetszik a bükkerdőben hizó sertés szalonnája, mert a bükkmagban nagyon sok az olaj. A lágy szalonna, mint tudjuk, nem oly tartós és ízletes, mint a kemény. Mindezekből kitűnik, hogy a csirátlanított tengeri a sertés hizlalása szempontjából sokkal előnyösebb, mint a szemes kukorica, mert az olaj eltávolítása úgy a zsir minőségét, mint mennyiségét megjavítja.

Szarvasmarhatakarmanyozás.

Az olajtartalom, mely káros a sertészsir és hus minőségére, viszont a marhahuséra igen előnyös. Célszerű tehát a tengericsira olajtalanítása után előállott olajpogácsának marhahizlalásra való felhasználása. Az okos gazda tehát a csirátlanítással kapott kukoricatermékeket céltudatosabban használhatja hizlalásra, mint a szemes kukoricát vagy annak daráját. Mert ahol keményebb húst és zsirt akarunk, mint pl. a sertésnél, ott több csirátlanított kukoricadarát és csak kevés pogácsát vagy más fehérjedus erőtakarmányt etetünk, amikor pedig puhább husra törekszünk, mint pl. az ökor hizlalásánál, ott több kukoricapogácsát használhatunk. A kukoricapogácsa hizlalóértéke másfélszer akkora, mint a korpáé, s így a fejős állatok tejkiválasztását, mint a birkák gyapjútermelését növeli.

Ne legyünk tehát maradiak, hanem ha már nem is hiszünk vakon a szakemberek véleményének, tegyünk legalább próbát az új, gyakorlati módszerrel.

Ez hazafias kötelességünk és a saját magunk anyagi érdeke is.

HIREK.

Az ötödik hadikölcsön eredménye Nagybecskereken.

Kilenc milliót jegyeztek Nagybecskereken az ötödik hadikölcsönre. — Az eddigi hadikölcsönök eredményei.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jan. 11.

A tegnapi nappal lezárultak a jegyzések az ötödik magyar hadikölcsönre. Nagybecskereken az eredmény fényes, amennyiben Nagybecskereken kétszer olyan nagy összeget jegyeztek az ötödik hadikölcsönre mint a negyedikre s a többi hadikölcsönök jegyzéseit is kétszeresen sőt többszörösen is felülmúlják az ötödik hadikölcsönre történt jegyzések.

Az ötödik hadikölcsönre ugyanis Nagybecskereken a helybeli pénzintézeteknél összesen közel kilenc millió koronát jegyeztek, míg a negyedik hadikölcsönre csak félmillió összegű jegyzés történt.

Az alábbiakban részletesen közöljük a nagybecskereki takarékpénztáraknál mind az öt hadikölcsönre történt jegyzések összegét. E szerint jegyeztek:

Osztárk-Magyar Bank:

I. hadikölcsön	934.450 kor.
II. "	1,295.450 "
III. "	709.900 "
IV. "	612.750 "
V. "	2.950 "

Összesen 3,555.500 kor.

Torontálmezei Takaréék és Hitelbank:

I. hadikölcsön	1,005.400 kor.
II. "	702.550 "
III. "	1,085.800 "
IV. "	1,248.050 "
V. "	1,718.600 "

Összesen 5,760.400 kor.

Nagybecskereki Takarékpénztár:

I. hadikölcsön	461.300 kor.
II. "	218.250 "
III. "	698.800 "
IV. "	425.900 "
V. "	2,391.850 "

Összesen 4,196.100 kor.

Torontálmezei Központi Hitelszövetkezet:

I. hadikölcsön	387.950 kor.
II. "	1,326.400 "
III. "	2,588.750 "
IV. "	1,373.350 "
V. "	2,218.950 "

Összesen 7,895.400 kor.

Közgazdasági Bank:

I. hadikölcsön	263.250 kor.
II. "	897.100 "
III. "	695.400 "
IV. "	859.050 "
V. "	1,148.850 "

Összesen 3,843.650 kor.

Nagybecskereki Népbank:

I. hadikölcsön	302.350 kor.
II. "	198.400 "
III. "	212.800 "
IV. "	283.450 "
V. "	959.550 "

Összesen 1,956.550 kor.

Torontáli Agrárbank:

I. hadikölcsön	215.450 kor.
II. "	60.900 "
III. "	51.600 "
IV. "	40.030 "
V. "	150.200 "

Összesen 518.180 kor.

Kereskedelmi és Iparbank:

I. hadikölcsön	51.350 kor.
II. "	53.800 "
III. "	434.300 "
IV. "	133.200 "
V. "	122.200 "

Összesen 797.850 kor.

Szerb Takarékpénztár:

IV. hadikölcsön	26.200 kor.
V. "	6.500 "

Összesen 32.700 kor.

Az ötödik magyar hadikölcsönre ezek szerint Nagybecskereken összesen 8,719,650 koronát jegyeztek.

Az öt magyar hadikölcsönre összesen Nagybecskereken 28 millió 556,330 korona volt a jegyzés, ami közönségünk hazafias áldozatkészségét a legszebben dicséri.

— Hivatalos jelentések január hó 10-ikéről.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harcér:

A Putna-torkolata és Focsani között az ellenséget a Sereth mögé vetettük vissza. A Susita két oldalán az oroszok és románok megkísérelték, hogy csapataink nyomásai alól nagy áldozatokkal járó ellentámadások árán szabaduljanak. Erőfeszítéseik sikertelenek maradtak. További tévesztés s 900 emberük fogságba kerülése és három gépfegyver elvesztése volt itt a legutóbbi két harcnap eredménye az ellenség számára. Tovább északra a cs. és kir. csapatoknál nem voltak különösebb események.

Olasz és délkeleti harcér:

Nincs jelenteni való.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Vihar és eső következtében a harci tevékenység csekély volt, csak az Ancre mentén folyik élénk tűzérési harc.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harc-vonala: Rigától délnyugatra erősebb orosz támadások, a tengerpart és a Narocz-tó között pedig kisebb osztagok számos előretörései tegnap is eredménytelenek maradtak.

József főherceg vezérezredes harcivonalára: Az oroszok és románok eredménytelenül kísérelték meg, hogy a Susita-völgy mindkét oldalán tőlük elfoglalt magaslati állásokat visszavegyék. A nagy erővel véghezvitt támadások a legvéresebb veszteségekkel hiúsultak meg. A Casinu-völgytől északra és délre tovább szorítottuk vissza az ellenséget. A hét három napi harcaiban hat tiszt, 900 főnyi legénység és 3 gépfegyver került kezünkre.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Focsanitól északra sikerült a Putna balpartján megvetni lábunkat. Focsani és Fundeni között a megvert ellenséget arra kényszerítettük, hogy a Putna mögött fekvő állásait feladja és a Szereth mögé hátráljon. 550 fogolyt szállítottunk be. A Rimnicul-Sarat torkolatánál az ellenség több előretöréseivel szemben megtartottuk a támadásunkkal kivívott eredményeket.

Macedon arcvonal:

A Struma mentén visszavertünk éjjeli támadásokat. — Ludendorff.

Katonai kitüntetés. A király megparancsolta, hogy Hartzler Ferenc 29. gy. ezredbeli századosnak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

Meteor az időről. A Meteor jelenti: Január változási napjai még, 16 változó; 19 enyhe, derült; 21 enyhe; 22 enyhe, részben csapadék; 23 csapadékos; 24 szeles, hidegebb, csapadékos, leginkább hó; 29 hideg, szeles, esetleg viharos; 30 változó jelleggel. Január első felében hideget ígérnek a bolygók, míg második felében inkább már enyhébb jellegű időjárásnak kedveznek azok.

Királyi üdvözet a magyarságnak. A felséges királyi pár tudvalevőleg sajátkezü üdvözlőirattal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmával. A honv. miniszterium Hadsegélyző Hivatala levelezőlapokon hozta forgalomba a királyi pár irásának facsimiléjét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumától bélyegezettek. Vidékre készségesen eljuttatja a hivatal a levelezőlapok egy-egy példányát mindenkinek, aki az elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatal főpénztárának (képviselőház) az utalványszelvényen K. Ü. (királyi üdvözet) jelzéssel és pontos címmel. Budapesten a hivatal városzerte árusítja a levelezőlapokat.

Királyunk imája gyűrűk. Az Országos Hadsegélyző Bizottság igen izléses gyűrűket hozott forgalomba felejthetetlen emlékü jó királyunk „A király imádkozik” című közismert képének dombornyomásával. A gyűrűk, amelyek ezüsthöz készülnek és 2 koronáért rendelhetők meg a fent nevezett bizottságnál (V. Képviselőház) már eddig is tetemes összeggel gyarapították hadban elesett derék katonáink özvegyeinek és árváinak segélyalapját. A bizottság bizton reméli, hogy most, amidőn nemes királyunk eltávozott az élők sorából nagyközönségünk még melegebben karolja fel e vállalkozást, amivel nemcsak a nemes célnak áldoz, de szép emléket szerez meg magának a fenkölt király arcmásában is.

Mindent a hadseregnek! A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapjú és vászonruhákat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítményébe (IV. Váczi-utca 38. sz.) a haretéren való felhasználás végett. A „Szereteadomány” jelzésű csomagok ingyen szállíthatnak.

Könyveket a haretérré! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a haretérré. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecserű fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Japánok Magyarországon.

— Oroszokkal elfogott japán tüzérek. —

Kassa, jan. 8.

A mozgalmas kassai állomásra hosszú vonalban gördül be a megrakott hadifogoly-vonat. A kísérő öreg honvéd népfőlkélok s a szállított foglyok legrátnak s zürzavaros tömegben tódulnak az ételmezési barakok felé. Orosz foglyok, a jól ismert földszürke egyenruhában, cserkeszek nagy prémsipkában, nyütt, szakadozott csizmában és köpenyben, vegyes rajban tódulnak a konyhákhoz. Zsivaj, láрма, a kuktaknál bádogcsajkákkal merik a vizet.

Az utazó közönség érdeklődve csoportosul körülöttük. Néhányan fölkiáltanak:

— Japánok!

Csakugyan, három teherkocsiból orosz uniformisban, orosz jelzésű sarzsikkal japán katonák ugrálnak elő. A barakok felé igyekeznek ők is. Egy másodosztályú kocsiából magyar népfőlkélok hadnagy kíséretében három japán tiszt száll ki orosz egyenruhában, ezek is az étterem felé tartanak. Fogoly honfitársaik ez alatt elvegyülnék a szürke tömegben s kanallazák a párolgó jóízű magyar gulyást. A szokatlan étel láthatóan izlik a sárgáknak: néme-lyik kétszer is odatartja bádogcsajkáját s a nagybajszas öreg népfőlkélok-szakács másodoszor is mer neki a nagy kanállal:

— Egyél, istenadta, ilyen odahaza ugye eszel a fatornyos hazádban!

Az étteremben az állomás katonai parancsnokának engedélyével beszédbe bocsátkozom a három japán tiszttel. Mind a hárman tökéletesen beszélnek franciául és németül. Egyikük kapitány, másik kettő alacsonyabb tiszti sarzszi. Öltözékük kifogástalan, vadonatúj orosz egyenruha. Németül beszélgetünk. Legnagyobb részt a kapitány felelget. Alacsony ember, intelligens, okos szemei vannak. Az arcukat azonban alig tudom megkülönböztetni; a három, mintegy sárga masszából öntött, kiálló pofacsontu arc annyira hasonlatos egymáshoz, hogy európai szem nem tud köztük különbséget tenni.

— Az urak orosz katonák?

A kapitány felel:

— Nem, uram, mi Nippon katonái vagyunk. Nippon parancsára és érdekeiért harcolunk, — nem vagyunk orosz katonák.

— De az orosz egyenruha...

— Pusztán az egyöntetűség kedvéért van.

— A kapitány ur aktív katona?

— Nem. A háboru kezdetén vonultam be s azóta kaptam sarzsimat. Békében utaztam Európában sokat. Magyarországon azonban még nem voltam. Őszintén szólva, ha már így fordult a dolgom, örülök, hogy éppen ebbe az országba kerültem, amelyről sokat hallottam, de megtekinteni még nem volt alkalmam. Budapestre különösen kíváncsi vagyok.

— Merre járt Európában?

— Bejártam Angliát, Svájcot, Francia- és Németországot. Másfél évig utaztam s az egyetemeket is látogattam több-kevesebb ideig. A magam passziójából utazgattam.

A pincér hozza az ebédjüket: halat, tésztát és gyümölcsöt. Csöndesen, zajtalanul és elegánsan esznek. Ezalatt a hadnaggal beszélgetek, ki elmondja, hogy utitársai nagyon udvarias, de igen hallgatag emberek. Egész uton alig szólnak egymáshoz egy-két szót, sokat olvasnak, ha megáll a vonat, rögtön az állomásra futnak német újságokért. A hátizsákjukban ugyszólván csak könyv volt. Orosz tüzérségi tankönyvek, orvosi könyvek s francia újságok; — ezeket uton ezeket tanulmányozták. Különbben jóindulatú, képzett embereknek látszanak.

— Az urak tüzérek? — fordulok ismét a kapitányhoz.

— Igen, japán tüzérek vagyunk.

De erre begombolkoznak mind a hárman, Nem lehet belőlük semmi mást kivenni. Előírásosan tisztelegnek, lapos sapkájukhoz sárga kezüket s elbucsznak. Megyek vissza, a fogly-tömeghez. Négy-öt száz ember a hosszú facsarnokban. A csarnok végében asztal körül vagy százötven japán. Csöndesen zümmögnek, beszélgetnek. A beálló csöndben az egyik mond valamit félhangon, erre nevetni kezdenek, halk, sziszegő nevetéssel s ez az ingerlő sziszegés végigfut az asztal körül. Orosz ruhában vannak, de egészen különváltak az oroszoktól, — közösség, szövetséges barátság egyáltalán nincs köztük. Ezek is tüzérek, a válluk zöld parolija s az ötös szám rajta jelzi, hogy a felséges cár 5-ös számú tüzérezredében harcoltak. A füргеkezü, sárga legények tehát különös kegyeltjei lehetnek a cárnak, mert az 5-ös ezred többek között a cár külön háziezredei közé tartozik.

A levegő azonban elviselhetetlen nehéz a teremben; kimegyek inkább s sorra járom az

elhagyott vasúti vagonokat. A japánzállító kocsikat rögtön föl lehet ismerni bizonyos kétségtelen rendről és elhelyezkedési érzékről. A kocsikban 40 ember számára való pad, egyikben-másikban kályha is.

A vagonfal mentén a polcokon hátizsákok, összegöngyölt kabátok, csajkák, egy-egy kéziharmonia, mindez szimmetrikus távol-ságban. Meglepő rend a kocsikban. Csak egy van, ami tolakodóan, gyötrően és kiméltelenül értésünkre adja, hogy itt japánok jártak, annyira, hogy megyek is sietve: a nagy, a retentetes, penetráns, fojtó, ázsiai sárga-szag. Ezt nem mossa le róluk semmiféle ántánts-zappan. Érdekes, hogy orosz fogolytársaik sem szeretik őket, — kik pedig illatkérdésekben éppen nem mondhatók finnyásoknak.

Jönnek is ki nagy zajban a barakból: a vagonok felé cammognak a nehézkes bőrcsizmákban. Sok egyforma arc, mintha sárga masszából ugyanabba a gipszmintába öntötték volna őket: ferde mandulaszem, tömpe orr, lágy esztergályozású állak és széles hideg hal-száj. Oroszokkal vegyest jönnek, nem értenek egymás nyelvén, más a hazájuk s a végtelen szibériai mezők s a cseresnyevirágos japán városok között oly nagy a távolság, nincs egy érdekszál, egy hang, egy név közös a két nép között, — mégis egyforma ruhában járnak, szenvednek, harcolnak és halnak meg a cárért...

K. B.

316—1916. b. v. sz.

45—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 1902. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járás-bíróság. Pk. 1998—1916. számú végzése által Szegedi Kereskedelmi és Iparbank végrehajtó javára a karlovai 940. hsz. a. lakos ellen 3840 K. tőke, ennek 1914. évi július hó 15. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 322 K. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 2200 koronára becsült 2 drb ló, 2 drb kijáró koca és 5 drb malachból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a Pk. 1898—1916/3. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Karlován alperes lakásán vagy a köz-séghezánál leendő eszközzésére 1917. évi január hó 26. (huszonhat) napjának délelőtt 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Törökbecsen, 1917. évi január hó 3. napján.

Rankovits István
kir. bir. végrehajtó.

Egy helybeli nagyobb hivatalba Irodal-teen-dőkben némileg jártas férfi vagy női munkások

kerestetnek. Ajánlatok az igények megjelölésével és pontos lak-címekkel ellátva a „Torontál” kiadóhivatalába küldendők: „Napidijas” címre.

100 darab famegmunkáló-gép,

valamennyi elsőrangú német gyártmány, használt, de kitűnő jókarban azonnal kapható:

Abeles Emil
famegmunkáló osztályánál,
Budapest, V., Váci-ut 14.
szám. — Telefon 170—61.

Veszek és oserélek jókarban levő famegmunkálógépeket.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Martinov Szvetozár Szerb egyház palota.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozv.Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik B. övegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.
Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon tul, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-fele ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almágy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkórártár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.